

T4 - TEKSTY DO REFLEKSJI INDYWIDUALNEJ

Pierwsze ćwiczenie jest refleksją nad nauczaniem Kościoła na temat związku między celebracją Eucharystii, a jej adoracją. To nauczanie, zawarte w słowach Papieży, a także w dokumentach liturgicznych, trzeba poznać i nim ubogacać swoje życie.

Z encykliki św. Jana Pawła II Ecclesia de Eucharistia:

„25. Kult, jakim otaczana jest Eucharystia poza Mszą św. ma nieocenioną wartość w życiu Kościoła. Jest on ściśle związany ze sprawowaniem Ofiary eucharystycznej. Obecność Chrystusa pod świętymi postaciami, które są zachowane po Mszy św. – obecność, która trwa, dopóki istnieją postaci chleba i wina – wywodzi się ze sprawowania Ofiary i służy Komunii sakramentalnej i duchowej. Jest więc zadaniem pasterzy Kościoła, aby również poprzez własne świadectwo zachęcali do kultu eucharystycznego, do trwania na adoracji przed Chrystusem obecnym pod postaciami eucharystycznymi, szczególnie podczas wystawienia Najświętszego Sakramentu”.

Z adhortacji apostołskiej Benedykta XVI Sacramentum caritatis

„66. W początkach reformy liturgicznej, wewnętrzny związek pomiędzy Mszą św. a adoracją nie był niekiedy postrzegany wystarczająco jasno. Rozprzestrzeniane wówczas zarzuty miały źródło w założeniu, że Chleb eucharystyczny miał być nam dany nie dla kontemplacji, ale dla spożywania. W rzeczywistości, w świetle doświadczenia modlitwy Kościoła okazuje się, że takie przeciwstawienie jest pozbawione jakiegokolwiek fundamentu. Już św. Augustyn powiedział: „nemo autem illam carnem manducat, nisi prius adoraverit; [...] peccemus non adorando – Niech nikt nie spożywa tego Ciała, jeśli Go najpierw nie adorował; [...] grzeszylibyśmy, gdybyśmy Go nie adorowali”.

W Eucharystii naprawdę Syn Boży wychodzi nam naprzeciw i pragnie się z nami zjednoczyć; adoracja eucharystyczna nie jest niczym innym jak tylko oczywistym rozwinięciem celebracji eucharystycznej, która sama w sobie jest największym aktem adoracji Kościoła. Przyjęcie Eucharystii oznacza postawę adoracji wobec Tego, którego przyjmujemy. Właśnie dlatego i tylko dlatego stajemy się jedno z Nim i w pewien sposób kosztujemy zadatku piękna liturgii niebieskiej. Akt adoracji poza Mszą św. przedłuża i intensyfikuje to, co się dokonało podczas samej celebracji liturgicznej. W rzeczywistości „tylko przez adorację można dojrzeć do głębokiego i autentycznego przyjęcia Chrystusa. I właśnie w tym akcie osobowego spotkania z Panem dojrzewa także posłannictwo społeczne, zawarte w Eucharystii, które ma na celu przełamanie barier nie tylko między Panem a nami, ale także i przede wszystkim barier odgradzających nas od siebie nawzajem.

67. Dlatego wraz ze zgromadzeniem synodalnym żywo polecam pasterzom Kościoła oraz Ludowi Bożemu praktykę adoracji eucharystycznej, czy to osobistej, czy wspólnotowej. Wielką korzyścią będzie tu odpowiednia katecheza, która wyjaśni wiernym znaczenie tego aktu kultu. Pozwala on głębiej i z większą korzyścią przeżywać samą celebrację liturgiczną. Następnie, na tyle, na ile to jest możliwe, w ośrodkach najbardziej zaludnionych byłoby stosowne wyznaczenie kościołów oraz oratoriów przeznaczonych właśnie dla wieczystej adoracji. Ponadto polecam, by w formacji katechetycznej dzieci, w szczególności w ramach przygotowania do pierwszej Komunii św., były one wprowadzane w znaczenie i piękno dotrzymywania towarzystwa Jezusowi i by było kultywowane ich zdumienie wobec Jego obecności w Eucharystii”.

Z wprowadzenia teologiczno-pastoralnego do księgi liturgicznej Komunia święta i kult tajemnicy eucharystycznej poza mszą świętą:

I. Związki między kultem Eucharystii poza Mszą świętą a sprawowanie ofiary eucharystycznej

1. Sprawowanie Eucharystii stanowi ośrodek całego życia chrześcijańskiego zarówno dla Kościoła powszechnego, jak i dla wspólnot miejscowych tego Kościoła, ponieważ "inne sakramenty, tak jak wszystkie kościelne posługi i dzieła apostołstwa, wiążą się ze świętą Eucharystią i do niej zmierzają. W Najświętszej Eucharystii zawiera się bowiem całe duchowe dobro Kościoła, a mianowicie sam Chrystus, nasza Pascha i chleb żywy, który przez swoje Ciało ożywione i ożywiający Duchem Świętym daje życie ludziom, zapraszając ich i doprowadzając w ten sposób do ofiarowania razem z Nim samych siebie, swojej pracy i wszystkich rzeczy stworzonych".

2. Ponadto "sprawowanie Eucharystii w ofierze Mszy świętej jest prawdziwie źródłem i celem kultu oddawanego jej poza Mszą świętą". Chrystus Pan, który "ofiaruje się we Mszy świętej wtedy, kiedy zaczyna być sakramentalnie obecny jako duchowy pokarm pod postaciami chleba i wina", również "po złożeniu ofiary, gdy Eucharystię przechowuje się w kościołach lub kaplicach, jest rzeczywiście Emmanuelem, to jest "Bogiem z nami". Jest bowiem dniem i nocą pośród nas, mieszka w nas pełen łaski i prawdy".

3. Dlatego nikt nie może wątpić, że "wszyscy chrześcijanie, zgodnie ze zwyczajem zawsze przestrzegającym w Kościele katolickim, powinni oddawać Najświętszemu Sakramentowi najwyższy kult uwielbienia, który należy się prawdziwemu Bogu. Sakrament ten nie powinien być mniej czczony z tego powodu, że Chrystus Pan ustanowił go do spożywania".

4. By należycie uporządkować i ożywić nabożeństwo do Najświętszego Sakramentu Eucharystii, należy rozpatrywać tajemnicę eucharystyczną w całym jej wymiarze zarówno w sprawowaniu Mszy świętej, jak i w kulcie świętych postaci, które są przechowywane po Mszy świętej dla rozszerzenia łaski ofiary.

II. Cel przechowywania Eucharystii

5. Zasadniczym i pierwotnym celem przechowywania Eucharystii poza Mszą świętą jest udzielanie Wiatyku. Drugorzędnymi zaś celami są: rozdawanie Komunii świętej i adoracja naszego Pana Jezusa Chrystusa obecnego w Sakramencie. Zachowywanie świętych postaci dla chorych wytworzyło chwalebny zwyczaj adorowania tego niebiańskiego posiłku przechowywanego w świątyniach. Kult adoracji opiera się na mocnej i trwałej podstawie głównie dlatego, że wiara w rzeczywistą obecność Pana w sposób naturalny prowadzi do zewnętrznego i publicznego jej uwidocznienia.

6. Podczas sprawowania Mszy świętej ujawniają się stopniowo wszystkie sposoby obecności Chrystusa w Jego Kościele, gdyż najpierw jest On obecny w samym zgromadzeniu wiernych zebranych w Jego imię; następnie w swoim słowie, kiedy zebranych czyta się i wyjaśnia Pismo św.; jest obecny także w osobie celebransa; wreszcie, i to przede wszystkim, jest obecny pod postaciami eucharystycznymi. W Sakramencie Eucharystii w sposób szczególny Chrystus jest obecny cały i niepodzielny, jako Bóg i człowiek, substancjalnie i zawsze. Ta zaś obecność Chrystusa pod postaciami "nazywa się rzeczywistą nie dlatego, jakoby inne sposoby obecności nie były rzeczywiste, lecz dlatego, że jest to obecność najwyższego stopnia".

Stąd to ze względu na prawdziwość znaku bardziej odpowiada istocie świętych obrzędów, żeby w miarę możliwości na ołtarzu, na którym odprawia się Mszę świętą, nie było już od początku obecności Chrystusa eucharystycznego w świętych postaciach przechowywanych w tabernakulum. Obecność ta jest owocem konsekracji i jako taka winna się okazać.

7. Konsekrowane Hostie należy często odnawiać i przechowywać w puszcze albo w odpowiednim naczyniu w takiej liczbie, by ich wystarczyło do Komunii świętej chorych. oraz innych wiernych, poza Mszą świętą.

8. Pasterze niech się starają, aby kościoły i kaplice publiczne, w których zgodnie z prawem przechowuje się Najświętszą Eucharystię, były otwarte codziennie w odpowiednich porach przynajmniej przez kilka godzin, by wierni mogli łatwo pomodlić się przed Najświętszym Sakramentem, jeżeli nie przemawiają przeciw temu ważne powody.

58. Wystawienie Najświętszej Eucharystii, czy to w puszcze, czy w monstrancji, pociąga do uznania cudownej obecności Chrystusa i zachęca do serdecznie zjednoczenia z Nim. Zjednoczenie to osiąga swój szczyt w Komunii sakramentalnej. Dlatego wystawienie przyczynia się do wzrostu należnego Chrystusowi kultu w duchu i prawdzie. Należy zwracać uwagę na to, by przy takich wystawieniach uwydatnił się związek istniejący między kultem Najświętszego Sakramentu a Mszą świętą. Przy wystawieniu należy unikać troskliwie tego wszystkiego, co w jakiś sposób mogłoby przysłonić pragnienie Chrystusa, który ustanowił Najświętszą Eucharystię głównie w tym celu, by nam służyła jako pokarm, lekarstwo i pocieszenie".

Z instrukcji Kongregacji Obrzędów Eucharisticum mysterium:

„50. Gdy zaś wierni oddają cześć Chrystusowi obecnemu w Sakramencie, niech pamiętają, że ta obecność wywodzi się z Ofiary i zmierza do Komunii św. sakramentalnej i duchowej zarazem.

A więc pobożność, skłaniająca wiernych, by udawali się do świętej Eucharystii, pociąga ich do całkowitego udziału w tajemnicy paschalnej i do odpowiedzi wdzięcznym sercem na dar z samego

siebie Tego, który przez swoje człowieczeństwo nieustannie wlewa Boże życie w członki swojego Ciała. Przebywając przy Chrystusie Panu, zażywają najgłębszej Jego poufałości i wylewają przed Nim swe serce za siebie i wszystkich swoich, modlą się o pokój i zbawienie świata. Oddając w ofierze z Chrystusem całe swe życie Ojcu w Duchu Świętym, czerpią z tego przedziwnego obcowania wzrost w wierze, nadziei i miłości. Tak to podsycają owe właśnie dyspozycje, by dzięki nim mogli z należytą pobożnością obchodzić pamiątkę Pańską i przyjmować często ów chleb dany nam przez Ojca.

Niech więc wierni starają się, by stosownie do własnego trybu życia oddawali cześć Chrystusowi Panu w Sakramencie. Pasterze zaś niech ich ku temu pociągają własnym przykładem i zachęcają słowami.

51. Niech pasterze dopilnują tego, żeby wszystkie kościoły i kaplice publiczne, gdzie się przechowuje Najświętszą Eucharystię, były otwarte przynajmniej przez większą liczbę godzin rannych i późniejszych, by wierni mogli się łatwo pomodlić przed Najświętszym Sakramentem.

Z instrukcji Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Redemptionis Sacramentum:

„129. Sprawowanie Eucharystii w ofierze Mszy świętej jest źródłem i celem kultu, jaki się jej oddaje poza Mszą. Święte postacie przechowuje się przede wszystkim w tym celu, aby wierni, którzy nie mogą brać udziału we Mszy świętej, zwłaszcza chorzy i starsi, jednoczyli się przez Komunię sakramentalną z Chrystusem i Jego Ofiarą, którą składa się we Mszy świętej. Ponadto owo przechowywanie pozwala również na praktykę adoracji tego Wielkiego Sakramentu oraz oddawania mu tej czci, która jest należna samemu Bogu. Należy więc bardzo popierać niektóre formy kultu adoracji nie tylko prywatnej, lecz również publicznej i wspólnotowej, ustanowione lub zatwierdzone przez Kościół.

134. Kult, jakim otaczana jest Eucharystia poza Mszą świętą, ma nieocenioną wartość w życiu Kościoła. Jest on ściśle związany ze sprawowaniem Ofiary eucharystycznej. Pobożność więc zarówno publiczna, jak i prywatna wobec Najświętszej Eucharystii winna być gorliwie wpajana również poza Mszą, aby wierni oddawali cześć uwielbienia Chrystusowi obecnemu prawdziwie i rzeczywiście, który jest „Kapłanem dóbr przyszłych” i Odkupicielem wszystkiego. „Jest więc zadaniem pasterzy Kościoła, aby również poprzez własne świadectwo zachęcali do kultu eucharystycznego, do trwania na adoracji przed Chrystusem obecnym pod postaciami eucharystycznymi, szczególnie podczas wystawienia Najświętszego Sakramentu”.

135. W ciągu dnia wierni niech nie zaniedbują nawiedzenia Najświętszego Sakramentu, jako że jest ono dowodem wdzięczności, znakiem miłości i wyrazem uznania dla Chrystusa Pana tam obecnego. Kontemplacja bowiem Jezusa obecnego w Najświętszym Sakramencie, jako Komunia duchowa, ściśle jednoczy wiernego z Chrystusem, jak pokazuje przykład tylu Świętych. Jeśli nie stoi na przeszkodzie poważna racja, kościół, w którym jest przechowywana Najświętsza Eucharystia, powinien być otwarty dla wiernych przynajmniej przez kilka godzin dziennie, aby mogli się modlić przed Najświętszym Sakramentem.

136. Ordynariusz powinien usilnie popierać adorację eucharystyczną z udziałem ludu, zarówno krótką, jak dłuższą lub jako wieczystą. W ostatnich bowiem latach w wielu miejscach adoracja Najświętszego Sakramentu znajduje swoją właściwą rolę w życiu codziennym i staje się niewyczerpanym źródłem świętości, chociaż istnieją również miejsca, w których zauważa się prawie całkowity zanik praktyki adoracji eucharystycznej.

138. Nigdy jednak wystawionego Najświętszego Sakramentu nie powinno się, nawet na krótko, pozostawiać bez wystarczającego nadzoru. Stąd należy postępować tak, aby w ustalonych porach niektórzy wierni, nawet na zmianę, zawsze byli obecni”.